

VAVO Rijnmond College
ALBEDA - ZADKINE

EXAMENREGLEMENT 2017 – 2018

VAVO RIJNMOND COLLEGE

havo-TOP Hoogvliet

Definitief september 2017

Examenreglement

(volgens het Eindexamenbesluit artikel 31 voor het vmbo, havo en vwo)

I. Algemene regeling van de examens

A. Algemene bepalingen	4
1. Begrippen	
2. Toelating tot het eindexamen	
3. Afneming van het eindexamen	
4. Indeling van het eindexamen	
5. Mededelingen en geheimhoudingsplicht	
6. Afwijkende wijze van toetsen	
7. Onregelmatigheden	
B. Samenstelling van het eindexamen	8
8. Keuze van de eindexamenvakken	
9. Vrijstelling	
C. Toetsbepalingen	9
10. Toetsperioden	
11. Voorschriften bij het afleggen van een toets	
D. Totstandkoming en verwerking van de uitslag	11
12. Eindcijfers van het eindexamen	
13. Vaststelling uitslag	
14. Uitslag	
15. Diploma en cijferlijst	
16. Cijferlijst	
17. Inzagerecht en bewaartermijn	
E. Verweer, Bezwaar en Beroep	14
18. Verweer	
19. Bezwaar	
20. Beroep	

II. De schoolexamens

A. Programma van Toetsing en Afsluiting	16
21. Vaststelling	
22. Bekendmaking	
23. Werking	
B. De toetsing bij de schoolexamens	16
24. Bekendmaking data, tijdstippen en resultaten	
25. Uiterste toetsdatum	
26. Studiehouding en aanwezigheidsverplichting	
27. Toetsvormen	
28. De schriftelijke toets	
29. De mondelinge toets en betogende voordracht	
30. De kijk- en luistertoets	
31. De praktische opdracht	
32. Het profielwerkstuk	
C. Inhalen en herkansen	19
33. Toetsdelen en programmadelen vóór toetsing; literatuurlijst	
34. Het aantal en de keuze tussen in te halen toetsen	
35. Het inhalen van een toets uit het schooltoetsrooster	
36. Het inhalen van een mondelinge toets of een kijk- en luistertoets	

37. De praktische opdracht	
38. Het profielwerkstuk	
39. Het herkansen van een toets	
D. Uitslag van een schoolexamen	20
40. Beoordeling van een schoolexamen	
41. Bekendmaking resultaten	
III. De centrale examens	
A. Programma van de centrale examens	22
42. Tijdvakken van de centrale examens	
43. Verstrekken van gegevens over de centrale examens	
B. De toetsing bij de centrale examens	22
44. Toetsvormen	
45. Aanvullende toetsbepalingen centrale examens	
C. Inhalen en herkansen	22
46. Aanmelden inhalen of herkansen	
47. Het inhalen bij verhindering	
48. Inhalen of herkansen bij de staatsexamencommissie in het tweede tijdvak	
49. Herkansen	
D. Uitslag van een centraal examen	23
50. Bepaling van het cijfer voor een vak	
IV. Slotbepalingen	24
51. Hardheidsclausule	
52. Aanspreekvorm	
53. Verantwoordelijk	
54. Onvoorzien	
Bijlagen:	
Regeling Profielwerkstuk HAVO	25
Toetsdata en tijdslimieten	26
Vakomschrijvingen HAVO	27
Programma van Toetsing en Afsluiting per vak	

Examenreglement

I. Algemene regeling van de examens

A. Algemene bepalingen

1. Begrippen

de Wet	de Wet op het voortgezet Onderwijs (Stb. 1986, 552)
Ministerie van Onderwijs	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
CITO	Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling
Staatsexamencommissie	de commissie, bedoeld in artikel 60 van de wet op het voortgezet
onderwijs	
Inspectie	de inspectie, bedoeld in artikel 1 van de wet op het onderwijstoezicht
Rector	rector VAVO Rijnmond College
Conrector	conrector van het VAVO Rijnmond College
Voorzitter	voorzitter van de Examencommissie
Secretaris	secretaris van de Examencommissie
Schoolleiding	directie VAVO Rijnmond College
	correspondentie te richten aan: de rector van het VAVO Rijnmond
Examinator	College, Mathenesserlaan 321, kamer 7.03, 3021 HL Rotterdam
	degene die is belast met het afnemen van het betreffende
	examenonderdeel. Dit is doorgaans de docent.
Gecommitteerde	gecommitteerde in de zin van artikel 36 van het Examenbesluit, belast
	met het toezicht op een correcte beoordeling bij een centraal examen
Teamleider	degene die is belast met de coördinatie van de schoolexamens van de
	betreffende opleiding en vestiging
Zaalleider/examencoördinator	degene die is belast met de coördinatie van de centrale examens in
	de daartoe aangewezen examenzaal
Surveillant	degene die is belast met het toezicht tijdens het afleggen van het
	betreffende examenonderdeel
Kandidaat	iedereen die door het VAVO Rijnmond College tot het eindexamen of
	deeleindexamen wordt toegelaten
Examencommissie	commissie als bedoeld in artikel 7.4.11 van de Wet educatie en
	beroepsonderwijs, belast met de organisatie van en het toezicht op de
	examens. Zij bestaat uit:
voorzitter:	de conrector
plaatsvervangend voorzitter:	de rector
secretaris:	secretaris van de eindexamens
overige leden:	enkele teamleiders, enkele docenten en leden examenbureau
	correspondentie te richten aan: secretaris van de eindexamens VAVO
	Rijnmond College, Mathenesserlaan 321, kamer 7.06, 3021 HL
	Rotterdam
Beroepscommissie Deelnemers	Commissie waarbij beroep aangetekend kan worden tegen
	beslissingen van de Examencommissie. Correspondentie richten aan:
	Beroepscommissie Deelnemers t.a.v. mw. E. Henkelman, M.
	Meesweg 50, 3068 AV Rotterdam
Eindexamen	een examen in de, in de artikelen 11 tot en met 22 van het
	Eindexamenbesluit voorgeschreven onderdelen, dan wel een aantal
	deeleindexamens dat tezamen een eindexamen vormt
Deeleindexamen	een examen in de, in de artikelen 11 tot en met 22 van het Eind-
	examenbesluit voorgeschreven onderdelen, dat geen eindexamen is
Schoolexamen (SE)	het gedeelte van het eindexamen in één van de in de artikelen 11 tot
	en met 22 van het Eindexamenbesluit voorgeschreven onderdelen
	waarvoor de datum van afnemen door de examinatoren of de
	schoolleiding wordt vastgesteld.
Centraal examen (CE)	het gedeelte van het eindexamen in één van de in de artikelen 11 tot
	en met 22 van het Eindexamenbesluit voorgeschreven onderdelen
	waarvoor de datum van afnemen door het Ministerie van Onderwijs
	wordt vastgesteld.

2. Toelating tot het eindexamen

1. Het VAVO Rijnmond College stelt de kandidaat in de gelegenheid ter afsluiting van zijn opleiding een eindexamen af te leggen of, in plaats van een eindexamen, één of meer deeleindexamens af te leggen.
2. De kandidaat dient zich jaarlijks vóór 1 oktober van het cursusjaar schriftelijk als examenkandidaat aan te melden. In bijzondere situaties kan van deze limiet worden afgeweken.
3. De kandidaat, en bij minderjarigheid tevens diens wettelijke vertegenwoordiger, dient de onderwijsovereenkomst te ondertekenen. De onderwijsovereenkomst dient vóór 1 oktober ingeleverd te worden.
4. Aan het centraal examen mag pas worden deelgenomen nadat het schoolexamen is afgerond. Dit betekent dat de onderdelen die becijferd dienen te worden van een cijfer zijn voorzien (zie ook art. 40 lid 4)

3. Afneming van het eindexamen

1. De Examencommissie en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het bestuur van het VAVO Rijnmond College het eindexamen af.
2. De conrector is tevens voorzitter van de Examencommissie en samen met de secretaris eindverantwoordelijk voor de afhandeling van de examens en de ondertekening van de diploma's en certificaten/cijferlijsten.
3. De directie wijst één van de examinatoren van de school aan tot secretaris.

4. Indeling van het eindexamen

1. Het eindexamen bestaat voor ieder vak uit een schoolexamen (SE); en voor zover dat in het eindexamenprogramma, bedoeld in artikel 7 van het Eindexamenbesluit, is bepaald, tevens uit een centraal examen (CE). Een uitzondering betreft het vak rekenen waarvoor slechts 1 landelijke rekentoets gemaakt dient te worden.
2. Het havo- eindexamen omvat mede een schoolexamen in het vervaardigen van een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.

5. Mededelingen en geheimhoudingsplicht

1. Examinator en schoolleiding hebben de plicht de kandidaat tijdig voldoende informatie te verschaffen met betrekking tot elk van de af te leggen toetsen.
2. De door de kandidaat benodigde gegevens met betrekking tot de planning, organisatie en vorm van de examens worden op de locatie aan de kandidaat tijdens lessen, via een brief of via de elektronische leeromgeving verstrekt.
3. Er wordt vanuit gegaan dat de kandidaat zich zelf, op eigen initiatief, op de hoogte stelt van publicaties die voor een goede voortgang van zijn studie van belang zijn. Dit geldt nadrukkelijk ook voor mededelingen over mondelinge toetsen, luistertoetsen, practica en excursies.
4. Met het oog op de verspreiding van publicaties en overige onderwijsmededelingen dient de kandidaat binnen een week na wijziging van zijn (e-mail)adres en/of telefoonnummer de administratie daarvan schriftelijk in kennis te stellen.
5. Voor ieder die betrokken is bij het eindexamen geldt een geheimhoudingsplicht met betrekking tot de opgaven. Mededelingen over door de kandidaat gemaakt CE-werk worden vóór de door de Examencommissie bekendgemaakte uitslag niet gedaan.

6. Afwijkende wijze van toetsen

1. De Examencommissie kan toestaan dat de kandidaat die *gehandicapt* is het eindexamen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van de kandidaat. In dat geval bepaalt de Examencommissie de wijze waarop het examen zal worden afgelegd.
2. De Examencommissie kan aan de kandidaat die aantoonbaar *dyslectisch* is een verlenging van de duur van een CE-toets toestaan van ten hoogste 30 minuten en een verlenging van de duur van een SE-toets uit het schooltoetsrooster van ten hoogste 15 minuten. De commissie kan ook toestaan dat deze kandidaat een ander hulpmiddel zoals een laptop al dan niet met spraaksynthese mag

gebruiken. De noodzaak hiervan moet blijken uit een door de kandidaat aan te leveren originele deskundigenverklaring.

3. De Examencommissie kan in verband met *onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal* de kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij examen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is, met betrekking tot het vak Nederlandse taal en letterkunde (uitgezonderd spellingtoetsen), tot het vak Nederlandse taal of tot een ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is, toestemming verlenen tot een verlenging van de duur van een CE-toets van ten hoogste 30 minuten en een verlenging van de duur van een SE-toets uit het schooltoetsrooster van ten hoogste 15 minuten toegestaan worden

4. Een verzoek tot een afwijkende wijze van toetsen dient uiterlijk 1 oktober schriftelijk aan de Examencommissie te worden gedaan.

5. Van elke afwijkende wijze van toetsen wordt mededeling gedaan aan de Inspectie.

6. In zeer uitzonderlijke gevallen kan een toets worden afgenomen op een afwijkende locatie. Het 'Protocol examens op een andere locatie' maakt deel uit van dit examenreglement.

7. Onregelmatigheden

1. Indien de kandidaat zich ten aanzien van enig onderdeel van het eindexamen dan wel t.a.v. een aanspraak op een vrijstelling of ontheffing aan een onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, neemt de schoolleiding maatregelen.

2. Als onregelmatigheid wordt aangemerkt:

a. het niet opvolgen van instructies door de surveillant

b. het gebruik van, of het zichzelf in de gelegenheid stellen, dan wel laten stellen, van het gebruik van niet toegestane hulpmiddelen

c. een andere kandidaat in de gelegenheid stellen gebruik te maken van zijn of haar werk of gebruik maken van het werk van een andere kandidaat

d. bij een opdracht tot het vervaardigen van een werkstuk het zonder vermelding gebruikmaken van andermans werk in die mate, dat in redelijkheid niet meer gesproken kan worden van eigen werk van de kandidaat

e. het te laat inleveren van een schriftelijke opdracht of werkstuk

f. het niet volgen van procedures zoals weergegeven in de regelingen sector/profielwerkstuk

g. het frauduleus bewerken van bewijsstukken ten behoeve van vrijstellingen

h. overige gedragingen en uitingen, die een verstoring inhouden van een juist en ordelijk verloop van het examenproces.

3. De maatregelen bedoeld in het eerste lid, die al dan niet in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, kunnen zijn:

a. het ongeldig verklaren van een deel van een gemaakte toets en daarmee toekenning van een lager cijfer

b. het toekennen van het cijfer 1,0 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen. Indien deze maatregel wordt toegepast, is dit cijfer is niet herkansbaar

c. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan één of meer zittingen van het schoolexamen of het centraal examen

d. het ongeldig verklaren van één of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen

e. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen uitgereikt na een hernieuwd examen in door de schoolleiding aan te wijzen onderdelen. Indien dit hernieuwd examen betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen, legt de kandidaat dat examen af in het volgende tijdvak van het CE, dan wel ten overstaan van de staatsexamencommissie

4. Voordat een beslissing over een maatregel wordt genomen, hoort de examencoördinator (teamleider bij SE en zaalleider bij CE) de kandidaat.

5. De minderjarige kandidaat kan zich laten bijstaan door een ouder of verzorger.

6. De examencoördinator deelt zijn/haar beslissing mee aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. Tevens wordt een afschrift verzonden naar de Inspectie.

7. In de schriftelijke mededeling wordt er tevens op gewezen hoe de kandidaat tegen de beslissing bezwaar of beroep kan worden aangetekend.

8. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift verzonden aan de kandidaat en, indien deze minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordiger, die de onderwijsovereenkomst heeft ondertekend.

B. Samenstelling van het eindexamen

8. Keuze van de eindexamenvakken

1. De kandidaat kiest op basis van de artikelen 8 tot en met 11, 13 en 22 van het Eindexamenbesluit in welke vakken hij examen wil afleggen. Voor de kandidaat geldt deze keuze voor zover het VAVO Rijnmond College - eventueel in samenwerking met het hoogste bestuursorgaan van één of meer andere scholen - hem in de gelegenheid heeft gesteld onderwijs in die vakken in het examenjaar van de opleiding te volgen.
2. De kandidaat kan, voor zover het bevoegd gezag hem dat toestaat, in meer dan het in de artikelen in lid 1 genoemde voorgeschreven aantal vakken dat een eindexamen vormt, examen afleggen.
3. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing op kandidaten die een deeleindexamen afleggen.

9. Vrijstelling.

1. Het Ministerie van Onderwijs bepaalt voor welke onderdelen van een eindexamen en op welke gronden in het kader van een eindexamen vrijstelling kan worden verleend.
2. De schoolleiding bepaalt voor welke schoolexamenonderdelen en op welke gronden vrijstelling kan worden verleend.
3. Indien de Examencommissie de gevraagde vrijstelling verleent, verstrekt zij de verzoeker een bewijs van vrijstelling in de vorm van een vermelding van de vrijstelling op de voorlopige cijferlijst die in februari 2018 aan de kandidaat wordt toegezonden.

C. Toetsbepalingen

10. Toetsperioden

1. Er zijn voorafgaande aan de centrale examens zes schooltoetsperioden per cursusjaar. Daarnaast zijn er in dat cursusjaar zes, van tevoren vastgestelde, periodes, bestemd voor het inhalen en herkansen van SE-toetsen. Bij afwezigheid tijdens de inhaal/herkansingsperiode, is er géén andere mogelijkheid tot inhalen of herkansen.
2. De toetsen in deze periode zijn opgenomen in een schooltoetsrooster dat deel uitmaakt van het PTA.
3. Er vinden ook buiten de in lid 1 genoemde toetsperioden SE-toetsen plaats.
4. In de maand mei is er voor alle vakken de eerste CE-toetsgelegenheid. De CE-toetsen worden afgenomen door de school volgens een door het Ministerie van Onderwijs vastgesteld rooster.

11. Voorschriften bij het afleggen van een toets

1. Bij de afname van schriftelijke examens is tenminste één surveillant aanwezig.
2. De kandidaten en de surveillant(en) dienen tenminste 5 minuten voor aanvang van een schoolexamen in de examenruimte aanwezig te zijn; voor aanvang van een centraal examen is dit 15 minuten.
3. De kandidaat dient zich bij elke toets te kunnen legitimeren met een officieel geldig identiteitsdocument.
4. Alle toetsen dienen uitsluitend gemaakt te worden op door de school ter beschikking gesteld gewaarmerkt papier; kladpapier dat op aanwijzing van de surveillant na afloop van een zitting wordt ingeleverd, wordt door de examiner niet betrokken in de correctie.
5. De kandidaat plaatst op alle examenwerk zijn naam, handtekening en examennummer.
6. Omtrent de opgaven van het schoolexamen worden geen mededelingen of inlichtingen aan de kandidaten verstrekt door anderen dan de examiner.
7. De toegestane hulpmiddelen mogen geen aantekeningen bevatten. Het geheugen van de grafische rekenmachine (GR) bij toetsen voor wiskunde moet gewist zijn
8. Het bij zich hebben van apparatuur zoals MP3-spelers, mobiele telefoons, niet voorgeschreven rekenmachines, bijzondere horloges (o.a. smart watches) of bijzondere brillen zoals smart glasses tijdens de toets is niet toegestaan. Niet toegestane hulpmiddelen zijn ook alle andere hulpmiddelen die de kandidaat van relevante specifieke kennis of vaardigheden voorziet en die niet op de door de schoolleiding bekendgemaakte lijst van toegestane hulpmiddelen staan. Verder zijn niet toegestane hulpmiddelen alle hulpmiddelen die niet op voornoemde lijst staan en die door de surveillant als niet toegestaan worden aangeduid. Wanneer een kandidaat ondanks de voorschriften toch verboden apparatuur bij zich heeft, dient hij deze voor aanvang van de toets in te leveren bij de surveillant of op aanwijzing van de surveillant uit te zetten en op een veilige plaats te leggen. Noch de surveillant, noch het VAVO Rijnmond College is aansprakelijk voor verlies, diefstal of beschadiging van de apparatuur.
9. Tijdens toetsen kan de surveillant gebruik maken van GSM-detectie-apparatuur.
10. Een surveillant heeft te allen tijde het recht een kandidaat die tijdens een zitting van het schoolexamen of het centraal examen de ruimte verlaat bij wc-bezoek e.d. te vragen zijn (broek)zakken te legen en te laten controleren.
11. Toetsen mogen alleen met blauwe of zwarte pen worden gemaakt. Uitzondering is een tekening.
12. Er mogen geen corrigeermiddelen, zoals correctievloeistof, worden gebruikt.
13. Tijdens een toets dient de kandidaat zich te houden aan de instructies van de surveillant. Zo dienen jassen, tassen en petten op de door de surveillant aangegeven plek te worden achtergelaten.
14. Gedurende de toets is het de kandidaat niet geoorloofd zonder toestemming van de surveillant op te staan.
15. Het is de kandidaten niet geoorloofd op enigerlei wijze de voorgelegde toetsvragen en de antwoorden daarop buiten de examenruimte te brengen.
16. De kandidaat is zelf verantwoordelijk voor het inleveren van het volledige gemaakte werk, inclusief bijlagen en kladpapier, voorzien van naam en handtekening.

17. Door het inleveren van het werk geeft de kandidaat aan het examen te hebben beëindigd. Heeft hij een deel van de opgaven over het hoofd gezien, dan kan hij er geen aanspraak op maken deze of soortgelijke opgaven later opnieuw voorgelegd te krijgen.

18. Bij het afleggen van een SE-toets, opgenomen in het schooltoetsrooster, mag de examen-ruimte niet eerder verlaten worden dan 30 minuten na aanvang van de toets. Bij het afleggen van een CE-toets mag de examenruimte niet verlaten worden binnen 60 minuten na aanvang van de toets.

19. De kandidaat die meer dan 30 minuten te laat komt bij een CE-toets of meer dan 15 minuten bij een SE-toets, opgenomen in het schooltoetsrooster, is uitgesloten van deelneming aan de betreffende toets. Te laat komen bij een luistertoets is niet toegestaan.

D. Totstandkoming en verwerking van de uitslag

12. Eindcijfers van het eindexamen

1. Het eindcijfer voor een vak van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10. Aan de cijfers komt de volgende betekenis toe:

1	zeer slecht	6	voldoende
2	slecht	7	ruim voldoende
3	zeer onvoldoende	8	goed
4	onvoldoende	9	zeer goed
5	bijna voldoende	10	uitmuntend

2. De examinator bepaalt het eindcijfer voor een vak op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het SE en het cijfer voor het CE.
3. Indien voor een vak alleen een SE wordt gehouden, is het cijfer voor het SE tevens het eindcijfer.
4. Is de uitkomst volgens lid 2 of lid 3 geen geheel getal, dan wordt dat getal, indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.

13. Vaststelling uitslag

1. De voorzitter en de secretaris stellen in geval van een eindexamen de uitslag vast volgens de uitslagregels van artikel 14.
2. De uitslag luidt "geslaagd voor het eindexamen" of "afgewezen voor het eindexamen".
3. Indien dat nodig is, en mogelijk, om de kandidaat te laten slagen, betrekken de voorzitter en de secretaris één of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de uitslag. Het betreft hier zogenaamde extra vakken (zie ook art. 15, lid 3).
4. Cijferlijsten worden uitsluitend bij de vaststelling van de uitslag betrokken, indien na het jaar waarin zij zijn vastgesteld, nog geen tien jaren zijn verstreken. .
5. Indien de kandidaat eindexamen heeft afgelegd en in datzelfde jaar deelstaatsexamen heeft afgelegd of deeleindexamen aan een andere instelling voor educatie en beroepsonderwijs, worden de met het deelstaatsexamen respectievelijk deeleindexamen behaalde cijfers, indien de kandidaat daarom tijdig en schriftelijk heeft verzocht, betrokken bij de uitslagbepaling.
6. De uitslag van het examen wordt door de schoolleiding binnen de kortst mogelijke termijn na afsluiting van het examen aan de kandidaat schriftelijk bekendgemaakt.

14. Uitslag

Exameneisen havo:

De kandidaat die eindexamen havo (in de huidige of Vernieuwde Tweede Fase) heeft afgelegd, is geslaagd indien:

- a. het gemiddelde van al zijn centraal examencijfers 5,5 of hoger is (het resultaat van de rekentoets telt hierbij niet mee)
- b. de landelijke rekentoets (niveau 3F) is afgelegd en met een cijfer beoordeeld
- c. bij de eindcijfers in het rijtje Nederlands, Engels en wiskunde maar ten hoogste één 5 voorkomt (dus één 5 en verder 6 of hoger of alle drie 6 of hoger)
- d. voor al zijn vakken (inclusief het combinatiecijfer) waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger is behaald, of
- e. voor één van zijn vakken (inclusief het combinatiecijfer, maar exclusief het cijfer voor rekenen) waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger is behaald, of
- f. voor één van zijn vakken (inclusief het combinatiecijfer, maar exclusief het cijfer voor rekenen) waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 is behaald dan wel voor twee van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer een 5 is voor één van deze vakken als eindcijfer een 4 en voor één van de vakken een 5 is behaald waarbij het gemiddelde van de behaalde cijfers tenminste 6,0 is.

- Een kandidaat met een eindcijfer 3 of lager voor een vak of het combinatiecijfer is gezakt.
2. In aanvulling op het eerste lid geldt dat het combinatiecijfer een rekenkundig gemiddelde is van de becijferde kleine vakken en het profielwerkstuk dat wordt beoordeeld met een cijfer. Voor een op het VAVO Rijnmond College te behalen combinatiecijfer havo wordt het gemiddelde cijfer bepaald van het vak maatschappijleer en het profielwerkstuk. Als één van de onderdelen van het combinatiecijfer 3 of lager is, is de kandidaat gezakt, zelfs als het combinatiecijfer 6 of hoger is.
 3. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag is vastgesteld, maakt de Examencommissie deze schriftelijk aan iedere kandidaat bekend. Zij wijst daarbij ook op wat over inhalen en herkansen in de artikelen 46 t/m 50 is vermeld.

15. Diploma en cijferlijst

1. De Examencommissie reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd, een cijferlijst uit waarop voor zover van toepassing zijn vermeld:
 - a. de cijfers van de schoolexamens en de cijfers van de centrale examens
 - b. de beoordeling van de verschillende onderdelen van het combinatiecijfer
 - c. het vak en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk, alsmede de beoordeling van het profielwerkstuk
 - d. de eindcijfers voor de examenvakken
 - e. de uitslag van het eindexamen.
2. De Examencommissie reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde havo- kandidaat, daaronder ook begrepen de kandidaat die zijn eindexamen met gunstig gevolg heeft voltooid ten overstaan van de staatsexamencommissie, een diploma uit, waarop het profiel of de profielen zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken.
3. Regeling extra vak: indien een kandidaat door weglating van het resultaat van een vak kan slagen, dan moet de rector dat vak buiten beschouwing laten. Het wordt wel op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen expliciet bezwaar heeft gemaakt. Als een vak buiten beschouwing wordt gelaten, moet wel een volledig examen overblijven. Het extra vak kan er ook voor zorgen dat een kandidaat slaagt. Het is de kandidaat toegestaan een profielwerkstuk te maken voor het extra vak. In dat geval moet het resultaat van dat vak uiteraard altijd op de cijferlijst vermeld worden.
4. Indien de kandidaat in een bepaald jaar is geslaagd voor het eindexamen, draagt de Examencommissie er op verzoek van de kandidaat zorg voor dat de behaalde cijfers voor de vakken waarin in datzelfde jaar deeleindexamen of deelstaatsexamen is afgelegd, worden vermeld op de cijferlijst.

16. Cijferlijst

- De Examencommissie reikt aan de kandidaat die deeleindexamen heeft afgelegd en aan de kandidaat die definitief voor het eindexamen is afgewezen een cijferlijst uit waarop zijn vermeld, voor zover van toepassing:
- a. de cijfers van de schoolexamens, de cijfers van de centrale examens en de rekentoets
 - b. de beoordeling van de verschillende onderdelen van het combinatiecijfer
 - c. het vak en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk, alsmede de beoordeling van het profielwerkstuk
 - d. de eindcijfers voor de examenvakken.

17. Inzagerecht en bewaartermijn

1. Door de kandidaat gemaakt werk van een SE-toets, opgenomen in het schooltoetsrooster, wordt eenmaal ter inzage aangeboden in één van de op deze toets volgende lessen. De kandidaat die een les met inzage heeft gemist heeft alsnog recht op inzage, indien hij deze inzage binnen tien werkdagen daarna aanvraagt bij de examinator.
2. De kandidaat heeft voor een SE-toets buiten het schooltoetsrooster recht op inzage van zijn werk, indien hij deze inzage binnen tien werkdagen na bekendmaking van het toetsresultaat aanvraagt bij de examinator.
3. Inzage van gemaakt werk van een CE-toets dient direct na bekendmaking van het toetsresultaat schriftelijk bij de Examencommissie aangevraagd te worden. Interpretatieverschillen van het gemaakte

werk, uitgezonderd een vanzelfsprekend abuis, kunnen geen aanleiding geven tot herziening van het behaalde cijfer voor de CE-toets.

4. Het VAVO Rijnmond College maakt gebruik van een protocol voor de inzage van centraal examens. Dit protocol is aan te vragen bij de secretaris van de Examencommissie.

5. Inzage van CE-werk vindt in principe plaats op de tweede werkdag na de dag waarop de uitslag van het eerste dan wel het tweede tijdvak CE bekend wordt gemaakt.

6. De kandidaat heeft het recht bij inzage van zijn werk de opgaven, de beoordelingsnormen en de detailbeoordeling van zijn werk te vernemen.

7. Bij inzage van welke toets dan ook is altijd minimaal één surveillant aanwezig.

8. Het gemaakte schriftelijk werk wordt gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag van het examen op school bewaard, tezamen met de opgaven, de beoordelingsnormen en de behaalde resultaten. Na afloop van deze termijn wordt het bewaarde werk vernietigd.

E. Verweer, Bezwaar en beroep

18. Verweer

1. De kandidaat die zich niet kan verenigen met een beslissing van een examinator over een onderdeel van zijn examen, kan zich tot de teamleider op de locatie wenden. Indien de kandidaat na de toelichting van de beslissing bij zijn bezwaar blijft, kan hij schriftelijk een verweer indienen bij de teamleider.
2. Het verweer moet binnen drie werkdagen na de dag waarop de beslissing bekend is gemaakt, schriftelijk worden ingediend bij de teamleider van de betreffende afdeling en vestiging.
3. Het verweerschrift dient te bevatten:
 - a. naam, adres, woonplaats, telefoonnummer en email adres van de indiener
 - b. opleiding en leslocatie van de indiener
 - c. datum van indiening
 - d. omschrijving van de beslissing waartegen verweerd wordt
 - e. gronden van de klacht
 - f. ondertekening door de indiener.

NB Indien het verweerschrift niet aan bovenstaande voldoet, wordt het verweer niet in behandeling genomen.

4. De teamleider doet een uitspraak binnen vijf werkdagen na indiening van het verweer. De kandidaat wordt hiervan schriftelijk op de hoogte gebracht en bij minderjarigheid van de kandidaat, ook de wettelijke vertegenwoordiger die de onderwijsovereenkomst heeft ondertekend.

19. Bezwaar

1. De kandidaat die het oneens is met een beslissing van de teamleider (of bij CE de zaalleider) ten aanzien van zijn examen, heeft het recht daartegen bezwaar te maken.
2. Voorafgaande aan zijn bezwaar dient de kandidaat, indien dat nog niet is gebeurd, de teamleider (of bij CE de zaalleider) te verzoeken de beslissing met motivering op schrift te stellen. Dit verzoek dient te zijn gedaan uiterlijk twee weken nadat de beslissing aan de kandidaat kenbaar is gemaakt.
3. De kandidaat richt zijn bezwaar tot de Examencommissie.
4. Het bezwaarschrift moet ingediend worden binnen vijf werkdagen na de dag waarop de beslissing schriftelijk door de teamleider kenbaar is gemaakt.
5. Het bezwaarschrift dient te bevatten:
 - a. naam, adres, woonplaats, telefoonnummer en email adres van de indiener
 - b. opleiding en leslocatie van de indiener
 - c. datum van indiening
 - d. kopie van de beslissing van de teamleider
 - e. gronden van het bezwaar
 - f. ondertekening door de indiener.

NB Indien het bezwaarschrift niet aan bovenstaande voldoet, wordt het bezwaar niet in behandeling genomen.

6. Het bezwaarschrift wordt behandeld door drie leden van de Examencommissie die niet betrokken zijn geweest bij de beslissing. De kandidaat en de betreffende teamleider worden door hen gehoord indien zij dit noodzakelijk en praktisch uitvoerbaar achten.
7. De Examencommissie beslist binnen zeven werkdagen na ontvangst van het bezwaarschrift.
8. De Examencommissie deelt haar beslissing schriftelijk mee aan de kandidaat en, bij minderjarigheid van de kandidaat, aan de wettelijke vertegenwoordiger die de onderwijsovereenkomst heeft ondertekend.

20. Beroep

1. De kandidaat heeft recht op beroep tegen een door de Examencommissie genomen beslissing ten aanzien van zijn examen.

2. De kandidaat richt het beroep tot de Beroepscommissie Deelnemers Zadkine.
3. De termijn voor het indienen van het beroepschrift bedraagt drie werkdagen, ingaande de dag na de datum waarop de beslissing door de Examencommissie kenbaar is gemaakt.
4. Het beroepschrift dient te bevatten:
 - a. naam en adres van de indiener
 - b. datum van indiening
 - c. kopie van de beslissing van de Examencommissie
 - d. gronden van het beroep
 - e. ondertekening door de indiener.
5. De Beroepscommissie Deelnemers Zadkine beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepschrift tenzij zij deze termijn met mededeling aan de kandidaat heeft verlengd met ten hoogste twee weken.
6. De Beroepscommissie Deelnemers Zadkine deelt haar beslissing schriftelijk mee aan de kandidaat, de Examencommissie, de schoolleiding en de inspectie; bij minderjarigheid van de kandidaat ook aan de wettelijke vertegenwoordiger die de onderwijsovereenkomst heeft ondertekend.
7. De kandidaat heeft het recht een beslissing van de Examencommissie, al of niet met voorbijgaan aan de Beroepscommissie Deelnemers Zadkine, voor te leggen aan de civiele rechter.

II. De schoolexamens

A. Programma van Toetsing en Afsluiting

21. Vaststelling

Voor 1 oktober wordt een Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) vastgesteld. In het programma staat aangegeven:

- a. voor zover van toepassing de regeling profielwerkstuk
- b. voor zover van toepassing de inleverdata bij de fasen van de vervaardiging van het profielwerkstuk; de weekdata behorend bij het schooltoetsrooster
- c. de vakprogramma's, met daarin de opsomming van de onderdelen van het examenprogramma die op het schoolexamen van het vak worden getoetst, de verdeling van de examenstof over de toetsen van het SE, de wijze waarop het SE plaatsvindt, en ook de regels die aangeven op welke wijze het cijfer voor het SE voor de kandidaat tot stand komt.
- d. de samenstelling van het combinatiecijfer.

22. Bekendmaking

1. Het Examenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting worden door de Examencommissie vóór 1 oktober toegezonden aan de inspectie.
2. Op een tijdstip vóór 1 oktober worden het Examenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting op de website gepubliceerd.
3. Door ondertekening van de onderwijsovereenkomst geeft de kandidaat aan dat hij er kennis van heeft genomen waar hij het Examenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting kan vinden.

23. Werking

De regelingen sectorwerkstuk en profielwerkstuk maken deel uit van dit Examenreglement. Schoolexamens worden afgenomen volgens het Programma van Toetsing en Afsluiting.

B. De toetsing bij de schoolexamens

24. Bekendmaking data, tijdstippen en resultaten

1. De school maakt voor elke schooltoetsperiode tijdig de toetsdata en toets tijdstippen bekend.
2. De datum en het tijdstip van een toets buiten het schooltoetsrooster worden door de examinator, meestal ook de docent, van het betreffende vak tijdig bekend gemaakt.
3. De kandidaat is zelf verantwoordelijk voor het verkrijgen van alle PTA-informatie zoals data van toetsen en praktische opdrachten, inleverdata van werkstukken, enz. Informatie die niet via de website beschikbaar is, kan altijd worden opgevraagd bij de examinator.
4. Van iedere beoordeling die bij het bepalen van het eindoordeel over een kandidaat meetelt, stelt de examinator de kandidaat zo spoedig mogelijk in kennis.

25. Uiterste toetsdatum

1. Alle SE-toetsen, waaronder ook praktische opdrachten vallen, dienen afgelegd te zijn aan het einde van de zesde schooltoetsperiode. Uitzonderingen zijn inhaal- en herkansingtoetsen en de praktische opdrachten behorend bij het vak maatschappijleer. De beoordeling van dit vak vindt plaats in het tweede leerjaar.
2. De examinator kan op goede gronden - aan de kandidaat mee te delen - afwijken van het in het vorige lid gestelde.
3. In het geval omschreven in het vorige lid dient de SE-toets uiterlijk voor het einde van de zesde schooltoetsperiode voor examenkandidaten te zijn afgelegd.

26. Studiehouding en aanwezigheidsverplichting

1. De vorderingen van de kandidaat worden na een schooltoetsperiode beoordeeld door de examinator, de teamleider en de studiebegeleider.
2. In de beoordeling worden ook de studiehouding en de lespresentie betrokken.
3. De beoordeling kan resulteren in een bindend studieadvies.

27. Toetsvormen

1. In een schoolexamen komen één of meer van de volgende toetsvormen voor:
 - a. de schriftelijke toets
 - b. de mondelinge toets (incl. betogende voordracht)
 - c. de kijk- en luistertoets
 - d. de praktische opdracht
 - e. de digitale toets (rekentoets)
 - f. het profielwerkstuk.
2. In het Programma van Toetsing en Afsluiting is per vak omschreven welke van de toetsvormen a. tot en met d. in het eerste lid worden gehanteerd. Het schoolexamen in het vervaardigen van een profielwerkstuk kan vakoverstijgend zijn.

28. De schriftelijke toets

1. Het afnemen van de schriftelijke toetsen wordt op schoolniveau gecoördineerd. Deze toetsen zijn opgenomen in het schooltoetsrooster.

29. De mondelinge toets en betogende voordracht

1. De mondelinge toets en de betogende voordracht vallen buiten het schooltoetsrooster.
2. De mondelinge toets kan worden afgenomen in aanwezigheid van een derde.
3. De mondelinge toets kan op een geluidsdrager worden vastgelegd.
4. Van de toets wordt door de examinator een protocol opgesteld met de besproken onderwerpen.
5. De kandidaat heeft recht op bespreking van de deelbeoordelingen.

30. De kijk- en luistertoets

1. De CITO kijk- en luistertoetsen vallen binnen het schooltoetsrooster.
2. Van de toets wordt door de examinator een protocol met de beeld- of spraakselecties opgesteld.
3. De kandidaat heeft recht op inzage in de deelbeoordelingen.

31. De praktische opdracht

1. De praktische opdracht kan in een onvolledige opsomming zijn een practicum, een computeropdracht, een spreekbeurt, een economisch klaslokaalexperiment of een opdracht tot het vervaardigen van werkstukken.
2. Een beeldend onderzoek is een praktische opdracht, die bestaat uit het aanleggen van een verzameling door de kandidaat te vervaardigen werkstukken, die ook door de kandidaat, als apart onderdeel van de opdracht, gepresenteerd dient te worden.
3. Een practicum is een klassikale praktische opdracht die op een van tevoren bepaald moment door kandidaten individueel of in groepjes wordt uitgevoerd onder toezicht van de examinator of zijn plaatsvervanger.
4. Bij het vervaardigen van een werkstuk dient de kandidaat zich te houden aan de door de examinator gestelde eisen ten aanzien van inhoud, vorm en proces.
5. Praktische opdrachten kunnen opdrachten zijn die individueel, in groepjes of klassikaal uitgevoerd worden.
6. De datum waarop een praktische opdracht uitgevoerd dient te zijn, wordt door de examinator tijdig bekend gemaakt.
7. De examinator motiveert ook bij de praktische opdracht zijn deelbeoordelingen.

32. Het profielwerkstuk

De voorwaarden die gelden ten aanzien van het vervaardigen van het profielwerkstuk zijn vermeld in de *Regeling Profielwerkstuk*, deel uitmakend van het Programma van Toetsing en Afsluiting van de betreffende opleiding.

C. Inhalen en herkansen

33. Toetsdelen en programmadelen vóór toetsing; literatuurlijst

1. Het inhalen en herkansen van afzonderlijke delen van toetsen of programmaonderdelen ter voorbereiding van toetsen is niet toegestaan.
2. Bij niet of te laat inleveren van een geldige literatuurlijst neemt de examinerator de bijbehorende mondelinge toets af over een tevoren bekend gemaakte standaardlijst van boeken.
3. De examinerator maakt vóór 1 oktober de standaardlijst van boeken bekend.

34. Het aantal en de keuze tussen in te halen toetsen

1. De kandidaat kan per vak per cursusjaar maximaal drie schoolexametoetsen, genoemd onder artikel 27 lid 1 a t/m d, inhalen.
2. Het voltooien van de uitvoering van een praktische opdracht na de eerst vastgestelde uiterste datum van uitvoering wordt hierbij als het gebruik van een inhaalgelegenheid beschouwd.

35. Het inhalen van een toets uit het schooltoetsrooster

1. Aanvragen voor het inhalen van een toets uit het schooltoetsrooster kunnen uitsluitend worden ingediend met een daartoe door de school bestemd en beschikbaar gesteld formulier, in te leveren uiterlijk op de door de schoolleiding vastgestelde datum.
2. Het inhalen van een toets kan alleen plaatsvinden in de daarvoor bestemde toetsweek. Bij afwezigheid, om welke reden dan ook, op het toetsmoment zoals opgenomen in het toetsrooster, vervalt het recht op inhalen van de betreffende toets.

35a. Het inhalen van een toets buiten het schooltoetsrooster (economie)

Het inhalen van een toets die buiten de toetsweek is afgenomen kan alleen plaatsvinden op een vastgesteld moment buiten de toetsweek. Bij afwezigheid, om welke reden dan ook, vervalt het recht op inhalen van de betreffende toets.

36. Het inhalen van een mondelinge toets (incl. betogende voordracht) of een kijk- en luistertoets

Inhalen is alleen mogelijk wanneer uiterlijk om 9:00 uur 's morgens op de dag van afname en voor de avondopleidingen uiterlijk 3 uur voor de aanvang van het mondeling c.q. de betogende voordracht via een mailbericht gericht aan docent en teamleider een BERICHT VAN VERHINDERING verzonden is inclusief opgave van redenen. Met het bericht van verhindering van de betogende voordracht dienen de bronnenlijst en de aantekeningen meegestuurd worden.

Indien deze afmelding vooraf NIET heeft plaatsgevonden wordt de toets met een 1,0 gewaardeerd en vervalt de mogelijkheid tot inhalen.

Wanneer er wel tijdig een bericht van verhindering is verstuurd, krijgt de kandidaat de mogelijkheid de toets in te halen. Herkansing van een andere (schriftelijke) toets voor het vak is hierdoor niet meer mogelijk.

Datum, tijdstip en locatie van de inhaaltoets wordt door de examinerator in overleg met de schoolleiding vastgesteld.

De inhaaltoets kan eventueel

- door een andere dan de eigen docent afgenomen worden,
- op een andere dan de eigen leslocatie afgenomen worden

37. Het inhalen van een praktische opdracht

1. Er wordt per vak hoogstens eenmaal een uiterste datum van uitvoering van een individueel of in groepjes gemaakte praktische opdracht herzien. Dit wordt beschouwd als gebruik maken van het recht op herkansing voor het betreffende vak.
2. Indien de kandidaat ziet aankomen dat hij de gestelde uiterste datum van uitvoering overschrijdt, dient hij onmiddellijk contact op te nemen met de examinerator.
3. Na opgaaf van redenen en beoordeling daarvan door de examinerator, kan, eventueel na overleg, de examinerator een nieuwe uiterste datum van uitvoering vaststellen.

4. Wanneer de nieuwe datum van uitvoering als genoemd in lid 3 wordt overschreden, geldt de volgende regel: per week te laat inleveren van de praktische opdracht wordt 1 punt van het cijfer afgetrokken.
5. De kandidaat die verzuimt voorafgaand de examinerator van overschrijding van de uiterste datum van uitvoering in kennis te stellen, is uitgesloten van deelneming aan de praktische opdracht.
6. De kandidaat die zich niet binnen een week na de uiterste datum van uitvoering met de examinerator in verbinding heeft gesteld, is uitgesloten van deelneming aan de praktische opdracht.

38. Het profielwerkstuk

De voorwaarden voor inhaal bij het profielwerkstuk zijn vermeld in de *Regeling Profielwerkstuk*, deel uitmakend van het Programma van Toetsing en Afsluiting van de betreffende opleiding.

39. Het herkansen van een toets

1. De kandidaat kan per periode één schoolexametoets herkansen.
2. Bij de vakomschrijvingen in het PTA dient te zijn aangegeven welke SE-toetsen herkansbaar zijn.
3. Een kandidaat wordt slechts herkansing toegestaan, indien hij voor het betreffende vak en de betreffende periode geen enkele SE-toets hoeft in te halen en aan alle SE-toetsen, die volgens het PTA herkansbaar zijn, bij de eerste gelegenheid van afleggen heeft meegedaan.
4. De kandidaat heeft verder slechts het recht op herkansing voor een vak, indien hij 80% of meer van de lessen in dat vak gevolgd heeft.
5. Het hoogste van de cijfers behaald bij de eerste gelegenheid en bij de herkansing geldt als het definitieve cijfer voor de schoolexametoets.
6. Aanvragen voor het herkansen van een toets kunnen uitsluitend worden ingediend met een daartoe door de school bestemd en beschikbaar gesteld formulier, in te leveren uiterlijk op de door de schoolleiding vastgestelde datum.
7. Het herkansen van een toets kan alleen plaatsvinden op het door de docent of teamleider aangewezen moment. Bij afwezigheid, om welke reden dan ook, vervalt het recht op herkansen van de betreffende toets.
8. De klassikaal gemaakte praktische opdracht onder docentbegeleiding, kan niet worden herkanst.

D. Uitslag van een schoolexamen

40. Beoordeling van een schoolexamen

1. De examinerator drukt zijn oordeel over de beheersing van de kandidaat van de examenstof van elk van de in het PTA aangegeven onderdelen van het vak uit in een cijfer.
2. Het in het eerste lid omschreven cijfer is een getal met één decimaal dat niet lager is dan 1 en niet hoger dan 10.
3. Het schoolexameneindcijfer wordt bepaald door het in het PTA vermelde gewogen gemiddelde van de SE-cijfers. Is de uitkomst een getal met meer dan één decimaal, dan wordt dat getal, indien het tweede cijfer achter de komma een 4 of lager is, op één decimaal naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, op één decimaal naar boven afgerond.
4. Kandidaten dienen aan alle onderdelen van het schoolexamen deel te nemen. Wanneer een kandidaat na de inhaalperiode toch nog onderdelen heeft gemist, kan een administratieve 1 toegekend worden voor één (bij vakken met 4 of minder SE-onderdelen) of twee (bij vakken met 5 of meer SE-onderdelen) gemiste onderdelen. Wanneer er na deze administratieve toekenning nog steeds onderdelen niet afgelegd zijn en dus niet met een cijfer gewaardeerd, zal het schoolexamen niet afgesloten verklaard worden en kan de kandidaat voor het betreffende vak niet deelnemen aan het centraal examen.
5. In de Vernieuwde Tweede Fase havo/vwo wordt het profielwerkstuk beoordeeld met een cijfer dat wordt opgenomen in het combinatiecijfer.

41. Bekendmaking resultaten

De lijst met de behaalde eindcijfers schoolexamens ontvangt de kandidaat tijdens de exameninstructie op woensdag 25 april 2018. Aanwezigheid tijdens deze bijeenkomst is voor iedere kandidaat verplicht. De lijst moet de kandidaat zelf goed controleren. Met de cijfers op deze lijst gaat hij naar het centraal examen. Een kandidaat die niet aanwezig is tijdens de exameninstructie gaat automatisch akkoord met de op de lijst vermelde cijfers. Eventuele fouten kunnen verbeterd worden tot en met donderdag 26 april 2017 vóór 12.00 uur.

Na donderdag 26 april is het niet meer mogelijk veranderingen aan te brengen! Het schoolexamen wordt hiermee als afgesloten beschouwd en de SE-cijfers zijn na deze datum definitief vastgesteld. De lijst dient ook op naam, geboortedatum en geboorteplaats gecontroleerd te worden, omdat de gegevens zo op het diploma of certificaat komen te staan.

III. De centrale examens

A. Programma van de centrale examens

42. Tijdvakken van de centrale examens

Een centraal examen heeft drie toetsperioden: het eerste, tweede en derde tijdvak. Het tweede en derde tijdvak zijn bestemd voor het inhalen of herkansen. In het derde tijdvak kunnen slechts examens worden afgenomen door de staatsexamencommissie. Ook de landelijke rekentoets kent drie toetsperioden: in januari, maart en mei/juni. Deze toetsperioden vallen niet gelijk met de tijdvakken van de centrale examens.

43. Verstrekken van gegevens over de centrale examens

De Examencommissie verstrekt ruim van tevoren schriftelijk:

- a. de toetsdata en de toetslocaties van de toetsperioden en de voorwaarden van deelneming
- b. de door de kandidaat benodigde gegevens over de organisatie van de centrale examens
- c. een lijst van toegestane hulpmiddelen en een overzicht van hulpmiddelen, die de school verstrekt tijdens het afleggen van de centrale examens.

B. De toetsing bij de centrale examens

44. Toetsvormen

De centrale examens bestaan uit schriftelijke toetsen of digitale toetsen.

45. Aanvullende toetsbepalingen centrale examens (aanvullend op artikel 11)

1. De Examencommissie zorgt ervoor dat de opgaven geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaat worden voorgelegd.
2. De secretaris draagt er zorg voor dat steeds per 25 kandidaten tenminste één surveillant aanwezig is en in elke ruimte waar het werk gemaakt wordt tenminste twee surveillanten aanwezig zijn.
3. Het werk wordt gemaakt op papier, gewaarmerkt en verstrekt door of vanwege de secretaris, tenzij er door de commissie belast met de vaststelling van de opgaven ander papier is verstrekt.
4. De kandidaat plaatst zijn examenummer, zijn naam en zijn handtekening op het papier.
5. Kladdpapier wordt gewaarmerkt en verstrekt door of vanwege de secretaris. Ingeleverd kladdpapier wordt door de examinerator niet betrokken in de correctie, maar het kladdpapier blijft, net als de voorgelegde examenopgaven, in de examenzaal tot het einde van het betreffende examen.
6. De zaalleider draagt er zorg voor dat de examenopgaven voor een vak geheim blijven tot de aanvang van het betreffende examen.
7. Onmiddellijk nadat de verpakking geopend is, worden de opgaven rondgedeeld.
8. Tijdens de CE-toets worden aan de kandidaat geen mededelingen, van welke aard ook, aangaande de opgaven gedaan. Uitgezonderd mededelingen van het College voor Toetsen en Examens.
9. Over het verloop van de CE-toets wordt door de surveillant een proces-verbaal opgemaakt.
10. De kandidaat levert zijn werk in bij de surveillant. De kandidaat is er zelf verantwoordelijk voor dat hij het gemaakte werk compleet, dus inclusief eventuele uitwerkbijlagen, en in elkaar gevouwen inlevert.
11. De surveillant levert het gemaakte examenwerk samen met het proces-verbaal in bij de zaalleider.

C. Inhalen en herkansen

46. Aanmelding inhalen of herkansen

1. Aanvragen voor het inhalen of het herkansen van een CE-toets, al dan niet ten overstaan van de staatsexamencommissie af te leggen, kunnen uitsluitend worden ingediend met een daartoe door de school bestemd en beschikbaar gesteld formulier, in te leveren uiterlijk op de door de Examencommissie op het formulier vermelde datum.

2. Bij de aanvraag tot herkansing dient de kandidaat een kopie van zijn cijferlijst in te leveren.

47. Het inhalen bij verhindering

1. Indien een kandidaat om een geldige, ter beoordeling van de Examencommissie, reden is verhinderd bij één of meer CE-toetsen in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven zoveel CE-toetsen in te halen als roostertechnisch mogelijk is. Het is mogelijk om in het tweede tijdvak zowel vak(ken) in te halen als een vak te herkansen. Met dien verstande dat inhalen vóór herkansen gaat.
2. Indien een kandidaat om een geldige, ter beoordeling van de Examencommissie, reden is verhinderd in het tweede tijdvak de centrale examens te voltooien, wordt hem in het derde tijdvak ten overstaan van de staatsexamencommissie daartoe alsnog de gelegenheid gegeven.
3. Indien een kandidaat om een geldige, ter beoordeling van de Examencommissie, reden is verhinderd bij de rekentoets in de eerste toetsperiode tegenwoordig te zijn, wordt hem in de tweede periode de gelegenheid gegeven de rekentoets in te halen.
4. Indien een kandidaat om een geldige, ter beoordeling van de Examencommissie, reden is verhinderd bij de rekentoets in de tweede toetsperiode tegenwoordig te zijn, wordt hem in de derde periode daartoe alsnog de gelegenheid gegeven.

48. Inhalen of herkansen bij de staatsexamencommissie in het tweede tijdvak

1. Het Ministerie van Onderwijs kan vakken aanwijzen waarin wegens het zeer geringe aantal kandidaten, het centraal examen niet alleen in het derde, maar tevens in het tweede tijdvak door de staatsexamencommissie wordt afgenomen.
2. Indien de kandidaat één of meer vakken, zoals aangeduid in lid 1, in het tweede tijdvak inhaalt, wordt de kandidaat gelegenheid gegeven de centrale examens in meer dan twee toetsen te voltooien, afhankelijk van de feitelijke (roostertechnische) mogelijkheden.

49. Herkansen

1. De kandidaat heeft recht op één herkansing van één examenvak waarin in het schooljaar 2017-2018 examen is gedaan. Daarnaast mag de kandidaat de toetsperiodes van de rekentoets gebruiken om het oorspronkelijk voor die toets behaalde resultaat te verbeteren.
2. De kandidaat kan één toets in het tweede tijdvak herkansen; dit kan eventueel gecombineerd worden met inhalen (zie artikel 50 lid 1).
3. De kandidaat kan één toets in het derde tijdvak herkansen, als in het tweede tijdvak nog geen gebruik gemaakt is van de mogelijkheid tot herkansen.
4. Het hoogste van de cijfers behaald bij de eerste gelegenheid en bij de herkansing geldt als het definitieve cijfer voor het centraal examen.
5. Het in lid 1 tot en met lid 4 gestelde geldt ook voor de kandidaat die deeleindexamen aflegt.

D. Uitslag van een centraal examen

50. Bepaling van het cijfer voor een vak

1. Het Ministerie van Onderwijs wijst voor elke school een gecommiteerde aan.
2. De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast. Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie.
3. De Examencommissie stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast op grond van de in het eerste lid bedoelde score en met inachtneming van de door het Ministerie van Onderwijs gegeven regels voor de omzetting van de scores in cijfers voor de centrale examens.

IV. Slotbepalingen

51. Hardheidsclausule

De kandidaat die meent dat een beslissing ten aanzien van zijn examen gebaseerd op de toepassing van het Examenreglement in zijn bijzondere situatie onredelijke gevolgen met zich brengt heeft het recht, met inachtneming van het bepaalde in artikel 19, bezwaar te maken op grond van overwegingen van redelijkheid en billijkheid. Bij de beoordeling of er sprake is van een situatie van redelijkheid en billijkheid wordt mede betrokken hoe de kandidaat gedurende het schooljaar heeft gefunctioneerd.

52. Aanspreekvorm

In voorkomende gevallen leze men voor "kandidaat" "kandidate" en voor "hij/hem" "zij/haar".

53. Verantwoordelijk

De school stelt zich niet verantwoordelijk voor mededelingen over zaken betreffende schoolexamens en centraal examen, gedaan door andere personen dan de voorzitter en de secretaris van de Examencommissie.

54.

Alle in het Examenreglement genoemde protocollen, draaiboeken en bijlagen maken onlosmakelijk deel uit van het reglement.

55. Onvoorzien

Mocht dit reglement in enig opzicht in strijd blijken met het in de preambule genoemde Eindexamenbesluit, dan prevaleert het Eindexamenbesluit.

In alle gevallen waarin het Examenreglement niet voorziet, beslist de schoolleiding.

Regeling Profielwerkstuk (pws) HAVO

De brochure 'Het onderzoeksdeel van het profielwerkstuk havo-TOP 2017-2018' maakt deel uit van de regeling over de toestandkoming en verwerking van de uitslag.

1. Omschrijving

Een profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op een vervlochten wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen, van betekenis in het betreffende profiel.

2. Doel van het werk

Doel van het vervaardigen van het werkstuk is de kandidaat ervaring te laten opdoen met de procesaspecten planning, concept en uitvoering van een werkstuk, zoals zich voordoen bij het schrijven van een essay van 10 à 15 bladzijden. De kandidaat dient op de eerste plaats daarop vorderingen te laten zien. Uiteindelijk dient het met succes doorlopen van het proces zichtbaar te zijn in het eindresultaat.

3. Begeleiding

1. De kandidaat wordt bij dit proces begeleid door een vakdocent en daarnaast, in het geval dat het profielwerkstuk betrekking heeft op de stage, door een stagebegeleider.
2. De docent geeft bij voorkeur les aan de kandidaat in het profielvak waar het werkstuk het meest betrekking op heeft.

4. Toetsing

1. Aan het vervaardigen van het profielwerkstuk dient een havo kandidaat tenminste 80 werkuren te besteden.
2. Toetsing van het doorlopen van het proces en het bestede aantal werkuren gebeurt door het door de kandidaat bij de vakdocent in de tijd gespreid inleveren van deelresultaten. De docent is examinerator.
3. Als deelresultaten worden minimaal aangehouden: opgave onderwerp 1^e/2^e keuze, het plan van aanpak, het hoofdlijnschema, het concept en het schriftelijk eindverslag.
4. Bij elke inlevering van een deelresultaat dient de kandidaat een bijgewerkt logboek van zijn werkzaamheden te voegen.
5. Na inlevering van een deelresultaat neemt de kandidaat contact op met de examinerator ten aanzien van de beoordeling.
6. Voor de indiening van deelresultaten gelden uiterste inleverdata. Overschrijding van een uiterste inleverdatum door de kandidaat verlaagt het aantal punten op grond waarvan de eindbeoordeling wordt vastgesteld.
7. De eindbeoordeling van het profielwerkstuk wordt in een cijfer uitgedrukt dat deel uitmaakt van het combinatiecijfer.
8. Als de termijn voor het inleveren van het eindverslag wordt overschreden, kan de beoordeling niet meer in hetzelfde cursusjaar plaatsvinden..

5. Onregelmatigheden

1. Indien de kandidaat zich ten aanzien van het SE profielwerkstuk aan een onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, neemt de schoolleiding maatregelen.
2. In aanvulling op artikel 7 lid 2d van het Examenreglement geldt, dat ook als onregelmatigheid wordt aangemerkt het zonder bronvermelding overnemen van andermans werk, bijvoorbeeld via het internet, niet of nauwelijks bewerkt, vormend complete of bijna complete onderdelen van het profielwerkstuk. Bij check via ons controleprogramma wordt niet meer dan 20% overname van het internet geaccepteerd. Meer overname wordt beschouwd als fraude.
3. In aanvulling op artikel 7 lid 3 van het Examenreglement kan de eindbeoordeling van het profielwerkstuk 'geen cijfer' zijn. Bovendien wordt dan de kandidaat de mogelijkheid ontzegd nieuw werk ter beoordeling voor te leggen. De kandidaat kan daarmee in dit cursusjaar geen diploma behalen.

Toetsdata en tijdslimieten

1. Uiterste datum aanvraag afwijkende wijze van toetsen

Een verzoek tot een afwijkende wijze van toetsen voor kandidaten die gehandicapt zijn, dyslectisch zijn of de Nederlandse taal onvoldoende beheersen, dient uiterlijk 1 oktober 2017 schriftelijk aan de Examencommissie te worden gedaan. Voor overige bepalingen zie artikel 6 Examenreglement.

2. Schooltoetsperioden cursusjaar 2017-2018

Toetsweek	Data	Week
1	20 - 22 september	38
2	30 okt. - 1 november	44
3	29 nov. - 1 december	48
4	15 - 17 januari	3
5	14 - 16 februari	7
6	26 - 28 maart	13

De data van de herkansingen en inhaaltoetsen worden in de lessen en/of schriftelijk medegedeeld.

3. Inlevertijden profielwerkstuk HAVO cursusjaar 2017-2018

De inlevertijden worden nog in de lessen en/of schriftelijk medegedeeld, maar is uiterlijk 26 juni 2018. De beoordeling van het profielwerkstuk vindt plaats in het tweede leerjaar.

4. Uiterste toetsdata

De uiterste schooldatum voor het afleggen van een SE-toets, artikel 25 lid 1 van het Examenreglement, is voor het cursusjaar 2017 - 2018 gesteld op woensdag 11 april 2018. Een examinerator kan in een bijzonder geval op goede gronden - aan de kandidaten mee te delen - hiervan afwijken, maar dient uiterlijk vrijdag 13 april 2018 de laatste SE-toets te hebben afgenomen.

Vakomschrijvingen HAVO t.b.v. de vak-PTA's

1. Begrippen en afkortingen

1. Het kader van elke toets is: het schoolexamen. De toets telt mee voor het schoolexamencijfer. Afkorting SE in het vakprogramma.
2. In de vakomschrijvingen worden als toetsvormen onderscheiden:
 - a. een schriftelijke toets; afkorting S
 - b. een mondelinge toets; afkorting M
 - c. een (kijk- en) luistertoets; afkorting KL
 - d. een digitale toets; afkorting D
 - e. een praktische opdracht; afkorting PO
 - f. een presentatie; afkorting P
3. In de vakomschrijvingen is ook vermeld of de toets is opgenomen in het schooltoetsrooster.
4. SE-toetsen worden uitsluitend afgenomen in de examenklas.

2. Regeling combinatiecijfer havo

In het combinatiecijfer havo worden opgenomen de cijfers van maatschappijleer en het profielwerkstuk.